

Narodowe Forum Muzyki
Przestrzeń dla piękna

21

kwiecień
czwartek / Thu
19:00

Ratusz, Sala Wielka

Affetti e passaggi

Monika Wieczorkowska – sopran, **Tomasz Dobrzański** – flet podłużny,
Henryk Kasperczak – lutnia, teorba, **Mateusz Kowalski** – viola da gamba,
Marta Niedźwiecka – klawesyn, pozytyw

PROGRAM:

Affetti e passaggi – muzyka z XVII-wiecznych włoskich starodruków z Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu

Giovanni Battista Fontana (?–ok. 1630) *Sonata seconda a violino solo*, 1641

Giovanni Felice Sances (ok. 1600–1679) *Chi nel Regno almo d'Amore*

Biagio Marini (1594–1663) *La Gardana*, 1617

Giovanni Antonio Leoni (ok. 1600–ok. 1651) *Sonata ottava*, 1652

Barbara Strozzi (1619–1677) *O Maria*

Dario Castello (ok. 1590–ok. 1658) *Sonata prima a Soprano Solo*, 1629

Giovanni Felice Sances

Vibrate pur vibrate dalle pupille

Amo e sento nel petto

Mauritio Cazzati (1616–1678) *La Pezzola*, 1648

Giovanni Felice Sances *Dhe qual virtude filli si chiude*

Marco Uccellini (1603/10–1680) *Sonata nona*, 1649

Giovanni Felice Sances *Perche Vechia gli dissi un di per gioco*

Bartolomé Selma y Salaverde (ok. 1595–ok. 1638) 3. *Soprano Solo*, 1638

Paolo Quagliati (ok. 1555–1628) *O come dolce Amore*

[60']

KONCERT W RAMACH CYKLU 1000 LAT MUZYKI WE WROCŁAWIU

WROCŁAW 2016
Europejska Stolica Kultury

EUROPEJSKA
STOLICA KULTURY

SPINANSOWANE ZE ŚRODKÓW

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

Kolekcja włoskich starodruków XVII wieku w kolekcji Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu

Tomasz Dobrzański

Zbiór muzycznych starodruków włoskich znajdujący się we wrocławskiej Bibliotece Uniwersyteckiej należy do najważniejszych w Europie. Decyduje o tym nie tylko jego objętość, lecz także spora liczba druków zachowanych jako unikaty. Starodruki te trafiły do Wrocławia w różny sposób, lecz największa ich część znalazła się tu dzięki działalności Daniela Sartoriusa (ok. 1620–1671), który kolekcjonował utwory muzyki kościelnej, sprowadzając ich drukowane wydania. Nie wiadomo, czy wiązało się to z jego działalnością zawodową, czy z pasją miłośnika muzyki. Wiemy jedynie, że w roku 1647 został zatrudniony na stanowisku nauczyciela w gimnazjum działającym przy kościele św. Elżbiety we Wrocławiu. Przekazany później wrocławskiej Bibliotece Miejskiej zbiór Sartoriusa zawierał około czterystu tytułów drukowanych kolekcji muzycznych, obejmujących przede wszystkim muzykę kościelną. Oprócz tego zachowało się dziesięć obszernych rękopisów pióra Sartoriusa zawierających podobny repertuar, lecz bez uwzględnienia nazwisk kompozytorów. Utwory, których autorów udało się zidentyfikować, poddał on pewnym przeróbkom, być może dostosowując je do miejscowych możliwości wykonawczych. Niewątpliwie pobudką do tej działalności był fakt, że rodzima twórczość muzyczna, pozostająca w służbie patrycjatu miejskiego, w niewielkim stopniu odpowiadała potrzebom kultu. Niemniej jednak trudno ocenić rolę, jaką odegrały zbiory Sartoriusa w owych czasach. Większość druków jest bowiem w doskonałym stanie, brak w nich jakichkolwiek notatek i poprawek. Można sądzić, że nie były wykorzystywane do praktycznego wykonywania muzyki, a jedynie stanowiły swego rodzaju repozytorium muzyczne, z którego dokonywano kopii dla potrzeb wykonawczych.

Dzisiejsze zbiory muzyczne BUWr powstały dzięki połączeniu zasobów przedwojennych bibliotek wrocławskich – Biblioteki Miejskiej, Biblioteki Uniwersyteckiej oraz kilku mniejszych księgozbiorów

provincialnych. Najwięcej druków z XVI i XVII wieku (około trzech tysięcy woluminów) pochodzi z Biblioteki Miejskiej. Zbiór muzykaliów tej biblioteki powstał z kolei dzięki scaleniu księgozbioru patrycjusza wrocławskiego Thomasa Rhedigera (zm. 1576), księgozbioru kościoła św. Marii Magdaleny oraz zbiorów biblioteki przy kościele św. Bernardyna.

W roku 1883 powstał, sporządzony przez Emila Bohna, wrocławskiego muzykologa, kompozytora i organisty, katalog muzykaliów trzech ówczesnych bibliotek wrocławskich – Biblioteki Miejskiej, ówczesnej Biblioteki Uniwersyteckiej i Biblioteki Akademickiego Instytutu Muzyki Kościelnej. Na jego podstawie można stwierdzić, że zbiory muzykaliów były znacznie większe, a działania wojenne zmniejszyły ich liczbę o około trzydzieści procent. W czasie wojny księgozbiory wrocławskich bibliotek były częściowo ewakuowane, jednak uległ prawie całkowitemu zniszczeniu zbiór pochodzący z dawnej Biblioteki Uniwersyteckiej. Po wojnie zasoby Biblioteki Akademickiego Instytutu Muzyki Kościelnej początkowo należały do Zakładu Muzykologii Uniwersytetu Wrocławskiego, a po jego likwidacji zostały wywiezione do Warszawy.

Zachowane dawne muzykalia są przechowywane w Oddziale Zbiorów Muzycznych, który został założony w 1949 roku jako Gabinet Muzyczny. Najcenniejszą część kolekcji stanowią druki włoskie z XVII wieku. Są wśród nich bezcenne egzemplarze druków z utworami Claudio Monteverdiego, Orlando di Lasso, Mikotaja Zieleńskiego, Heinricha Schütza. Wspaniale reprezentowana jest muzyka instrumentalna – są to m.in. unikatowe druki Biagio Mariniego *Affetti musicali...* (Wenecja 1617) i *Sonate, symphonie...* (Wenecja 1629), unikatowy egzemplarz druku *Canzoni fantasie et correnti...* (Wenecja 1638) Bartolomeo de Selma y Salaverde, zbioru dedykowanego Karolowi Ferdynandowi Wazie, biskupowi wrocławskiemu.

Źródła:

AFFETTI MUSICALI DI BIAGIO MARINI MUSICO DELLA SERENISSIMA SIGNORIA DI VENETIA. OPERA PRIMA... Wenecja, 1617

La sfera armoniosa di PAOLO QUAGLIATI..., Rzym, 1623.

SONATE CONCERTATE *in stil Moderno, Per Sonar... con diuersi Instrumenti. A 1. 2. 3. & 4. voci, di D. DARIO CASTELLO Musico della Serenissima Signoria di Venetia. LIBRO SECONDO...*, Wenecja, 1629

PRIMO LIBRO. CANZONI FANTASIE ET CORRENTI *Da suonar ad una 2. 3. 4. Con Basso Continuo. DEL P. F. BARTOLOMEO De Selma e Salauerde...*, Wenecja, 1638

SONATE A 1. 2. 3. *per il Violino, o Cornetto, Fagotto, Chitarrone, Violoncino o simile altro Istromento, Del già M.to Ill.re Si.re Gio: BATTISTA FONTANA...*, Wenecja, 1641.

IL SECONDO LIBRO DELLE SONATE A UNA, DOI, TRE, E QUATTRO. DI MAURITIO CAZZATI..., Wenecja, 1648.

CAPRICCI POETICI di Gioan Felice Sances Musico della sacra Casarea Maestà di Ferdinando Terzo... *a Una doi e Tre voci...*, Wenecja, 1649

SONATE OVER CANZONI *Da Farsi á Violino Solo, & Basso Continuo, Opera Quinta. Di D. MARCO UCCELLINI...*, Wenecja, 1649

SONATE DI VIOLINO A Voce sola DI GIO. ANTONIO LEONI. *Libro primo Opera terza. IN Rzym, 1652*

SACRI MUSICALI AFFETTI DI BARBARA STROZZI... *libro primo... opera quinta...*, Wenecja, 1655

Monika Wieczorkowska

Ukończyła studia na Wydziale Teorii i Kompozycji Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego, kształciła się także w dziedzinie śpiewu solowego pod kierunkiem P. Łykowskiego. Równolegle rozwijała umiejętności wokalne w licznych chórach i zespołach kameralnych. W okresie kilkuletniej pracy w zespole Cantores Minores Wratislavienses pod dyrekcją E. Kajdasza jej zainteresowania skupiły się na stylowym wykonawstwie muzyki dawnej. Sposobem realizacji tych pasji artystycznych była działalność w zespołach Collegio di Musica Sacra pod kierunkiem A. Kosendiaka, Ars Cantus

T. Dobrzańskiego oraz współpraca z Il Tempo, Altri Stromenti, Baletem Dworskim Cracovia Danza i innymi. W ostatnich latach stała się współtwórcą projektu Sonorita, w ramach którego realizuje m.in. program poświęcony pieśniom sefardyjskim. Artystka koncertowała w Filharmonii Narodowej, Operze Narodowej, Studiu Koncertowym Polskiego Radia im. Witolda Lutostawskiego oraz na licznych festiwalach krajowych i zagranicznych: Festiwal Flandryjski, Wratislavia Cantans, Warszawska Jesień, Forum Musicum, Festiwal Muzyki Polskiej, Festiwal Pieśń Naszych Korzeni w Jarostawiu, Maj z Muzyką Dawną. Nagrania fonograficzne z jej udziałem uzyskały znakomite recenzje oraz nagrody.

Tomasz Dobrzański

Ukończył Akademię Muzyczną we Wrocławiu w klasie klarnetu M. Stachury. Flet podłużny studiował u G. Garrido w Centrum Muzyki Dawnej przy Conservatoire Populaire w Genewie oraz u M. Pigueta w Bazylei (Schola Cantorum Basiliensis), gdzie kształcił się także w zakresie klarnetu historycznego pod kierunkiem P.-A. Taillarda. Umiejętności doskonalił na licznych kursach interpretacji w Polsce i za granicą. Gra również na średniowiecznych instrumentach szarpanych, a także ształamajach, dudach i fletach jednoręcznych. Występuje jako solista, opracowuje muzycznie spektakle taneczne i teatralne. Prowadzi klasę fletu podłużnego we wrocławskiej Akademii Muzycznej oraz w PSM II st. we Wrocławiu. Działa jako popularyzator muzyki dawnej, prowadząc zajęcia i wykłady na kursach interpretacji. Ponadto zajmuje się kopiowaniem i rekonstrukcją dawnych instrumentów muzycznych. Kieruje wrocławskim zespołem Ars Cantus, jest dyrektorem artystycznym wrocławskiego festiwalu muzyki dawnej Forum Musicum. W roku 2016 we Wrocławskiej Akademii Muzycznej obronił pracę doktorską opartą na starodrukach włoskich z kolekcji Biblioteki Uniwersytetu Wrocławskiego.

Henryk Kasperczak

Absolwent Królewskiego Konserwatorium w Hadze w klasie lutni T. Satoh i Akademii Muzycznej

w Krakowie, ukończył także muzykologię na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jest wykładowcą Historycznych Praktyk Wykonawczych i gry na lutni w Akademii Muzycznej w Poznaniu oraz w Łodzi. Aktywnie współtworzy cykle koncertowe oraz projekty operowe w kraju i za granicą z wybitnymi solistami i orkiestrami. Na przestrzeni lat dokonał kilkudziesięciu nagrań studyjnych. Jako wykładowca i pedagog prowadzi kursom muzyki renesansowej, niejednokrotnie zasiada także w składzie jury. Grając na instrumentach historycznych, uczestniczy również w działaniach muzyki współczesnej i rozrywkowej. W formacjach Amarylly i Pospolite Ruszenie łączy muzykę dawną z rockiem progresywnym. Współpracując z J. Kowalskim, M. Czyżykiewiczem i B. Marusikiem, wprowadza lutnie w świat współczesnej piosenki z tekstem literackim. W projektach tych wykorzystuje lutnię, teorbę, pistalę, dudy, r'bę i saz.

Mateusz Kowalski

Gry na gambie uczył się u K. Pyzika, w Krakowskiej Akademii Muzycznej w klasie M. Zalewskiego oraz w Królewskim Konserwatorium w Hadze u Ph. Pierlota. Współpracuje z kilkoma zespołami muzyki dawnej w Polsce, m.in. Floripari, Ars Cantus, Consortium Sedinum. Koncertuje w kraju i za granicą (Szkocja, Niemcy, Hiszpania, Francja, Australia). Współzałożyciel tria viol Gambasada, z którym zdobył pierwszą nagrodę w konkursie muzyki dawnej w Żorach w 2012 roku. Od 2013 roku jest asystentem w klasie gamby krakowskiej AM. Prowadzi wokalny

Organizator:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia, współprowadzona przez:

zespół Perflugium, którego głównym obszarem zainteresowania jest polska spuścizna renesansu oraz tradycyjne pieśni kościelne. Z zespołem tym wydał cztery płyty.

Marta Niedźwiecka

Absolwentka klasy klawesynu M. Czarny-Kaczmarskiej i A. Rupocińskiej w Akademii Muzycznej we Wrocławiu, a także Hochschule für Musik und Theater „Felix Mendelssohn-Bartholdy“ w Lipsku w klasie N. Parle'a. Brała udział w wielu kursach mistrzowskich prowadzonych przez m.in.: K. Haugsanda, J. Ogga, B. Klapprotta, W. Kłosiewicza, M. Toporowskiego. Artystka prowadzi szeroką działalność koncertową i dydaktyczną. Wykłada na wrocławskiej Akademii Muzycznej, a także podczas Varmia Musica Academia w Lidzbarku Warmińskim. Jako kameralistka współpracuje z takimi zespołami, jak m.in.: Wrocławska Orkiestra Barokowa, Ars Cantus, Cantores Minores Wratislavienses, Wrocław Baroque Ensemble, Fernabucco, Kwartet Smyczkowy Musicarius. Występowała podczas wielu festiwali: Wratislavia Cantans, Forum Musicum, Bach-Fest Leipzig, Usedomer Musikfestival. Brała udział w nagraniu wielu płyt. Stypendystka DAAD (2008), laureatka Wrocławskiej Nagrody Muzycznej (2007) oraz VII edycji programu stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Młoda Polska” (2010). Kierownik artystyczny realizowanego przez NFM w ramach programu Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016 projektu Zapomniane Miasto.

PEŁNE BIOGRAMY ARTYSTÓW:

www.nfm.wroclaw.pl/repertuar/biogramy

Partner strategiczny:

Bank Polski

Złoty sponsor:

Partner wspierający:

